

РЕЦЕНЗІЯ

на монографію колективу авторів (Блохін П. В., Васильців Т. Г., Іляш О. І., Мокій А. І., Смоляр Л. Г., Флейчук М. І., Хаустова В. Є.) за наук. ред. О. І. Іляш
**«Економіка миротворення в системі економічної безпеки держави:
подолання наслідків гібридної окупації»**

Харків : ФОП Лібуркіна Л. М., 2022. 244 с.

Повномасштабне вторгнення військ РФ на територію України від 24.02.2022 р. поставила перед економікою України величезні виклики та проблеми, пов'язані з втратою багатьох великих, середніх і малих промислових підприємств, пошкодженням їх активів; релокацією бізнесу до більш безпечних регіонів країни; стагнацією сфери послуг; руйнуванням об'єктів соціальної інфраструктури та вимушеною міграцією населення. Ще з 2014 р. економіка України перебувала під впливом загроз, пов'язаних з гібридною агресією, яка призвела до втрати значної частини промислових підприємств, зокрема інноваційно активних, наукових установ, закладів освіти тощо внаслідок окупації окремих територій Донецької та Луганської областей, а також Криму.

За таких умов особливої актуальності набувають дослідження, спрямовані на вироблення наукового підґрунтя для зміцнення економічної безпеки України, відбудови економіки та подолання наслідків війни в економічній і соціальній сферах країни.

Монографія «Економіка миротворення в системі економічної безпеки держави: подолання наслідків гібридної окупації» присвячена вирішенню теоретичних і науково-практичних питань генезису взаємозв'язку економічної безпеки держави та економічних наслідків війни, а також передумовам становлення політики миротворення в рамках подолання воєнних конфліктів гібридного характеру.

Монографія складається з передмови, трьох розділів та висновків до них, додатків та бібліографії.

У передмові визначено актуальність теми дослідження та узагальнено проблеми, що постає перед Україною після гібридної агресії з боку РФ. Визначено напрями формування економіки миротворення, спрямовані на відновлення сталого розвитку економіки та суспільства України в повоєнному періоді. Викладено авторську позицію щодо доцільності заміни силового сценарію окупації цілеспрямованим впливом на деградацію та руйнування засад функціонування ключових сфер суспільного життя з послабленням їх резистентності до зовнішніх і внутрішніх викликів.

Перший розділ «Передумови становлення економіки миротворення в системі економічної безпеки держави» присвячений розгляду питань генези взаємозв'язку економічної безпеки держави та економічних наслідків війни для національної економіки; ідентифікації економічних передумов політики миротворення внаслідок гібридних і збройних конфліктів; визначенню елементів економіки миротворення в системі економічної безпеки держави. Доведено, що реалізація політики миротворення дозволяє згладити наслідки зовнішньої експансії, а також стабілізувати структуру національної економіки, всебічно орієнтованої на військово-промисловий комплекс. Встановлено особливості інструментарію політики миротворення, що може бути застосований в Україні.

Другий розділ «Політика миротворення в системі економічної безпеки України» розкриває макроекономічні та соціальні передумови миротворення та забезпечення економічної безпеки держави; представляє результати моніторингу взаємовпливів економічної безпеки Донецької та Луганської областей та економічної безпеки держави; узагальнює особливості державної політики миротворення в системі економічної безпеки України. Виявлено, що в період активної фази конфлікту в Україні найбільше послабилися макроекономічна, інвестиційно-інноваційна та енергетична компоненти економічної безпеки регіонів. Погіршення параметрів економічної безпеки Донецької та Луганської областей призвело до зниження рівня економічної безпеки України в цілому. Встановлено, що реалізація політики миротворення та забезпечення економічної

безпеки України актуалізуються й ускладнюється масштабною російською агресією та зовнішнім гібридним втручанням.

Третій розділ «Орієнтири державної політики миротворення для зміцнення економічної безпеки України» присвячено визначенню стратегічних пріоритетів державної політики миротворення в контексті забезпечення економічної безпеки України; формуванню механізмів реінтеграції окупованих регіонів України в умовах гібридної агресії; визначенню інструментів стимулювання соціально-економічного розвитку та відновлення потенціалу окупованих регіонів України. Доведено, що метою державної миротворчої політики має бути зміцнення економічної безпеки та конкурентоспроможності національної економіки, повноцінна реінтеграція тимчасово окупованих територій на засадах соціально-економічного розвитку та реалізації потенціалу східних регіонів Донбасу. Як стратегічні пріоритети державної політики миротворення визначено: економічний розвиток України на засадах імперативності мотивації; згуртованість нації; поліпшення інвестиційної привабливості територій Донецької та Луганської областей; розвиток в Україні пріоритетних галузей миротворення; використання потенціалу міжнародної співпраці для переведення ключових економічних і соціальних відносин у формалізовану та легальну площину; соціальна захищеність і реалізація людського потенціалу внутрішньо переміщених осіб.

Монографія актуалізує наукову проблематику формування державної політики миротворення для зміцнення економічної безпеки України та відновлення її соціально-економічного розвитку на національному та регіональному рівнях. Монографія є цілісним завершеним дослідженням; наведені в ній наукові результати спрямовані на формування методологічного підґрунтя для розробки механізмів відновлення економіки України в повоєнному періоді та зміцнення її конкурентних позицій у глобальній економічній системі.

Монографія засвідчує глибоку обізнаність авторів у сфері економічної безпеки країни та концептуальне бачення засад державної політики миротворення. Наукові результати та здобутки монографії будуть корисними для науковців, фахівців органів державного управління та самоврядування у сфері управління національної безпеки, академічної спільноти, зокрема аспірантів, студентів економічних і гуманітарних спеціальностей, представників непублічного сектора економіки України та широкого кола зацікавлених осіб.

**Доктор економічних наук, професор,
професор кафедри економіки
Львівського торговельно-економічного університету**

Р. А. Лупак